

Bewaar het Pand

JAARGANG 58 • DONDERDAG 9 FEBRUARI 2023

3

Verzoening met God

UITGAVE TOT BEVORDERING VAN DE HANDHAVING VAN DE OUDE GEREFORMEERDE BEGINSELEN

Verzoening met God

Laat u met God verzoenen. (2 Korinthe 5:20b)

Wat daalt de HEERE toch laag af tot een verloren zondaar. Dat blijkt zo duidelijk uit het woord 'verzoenen'. Een heel bijzonder woord. Als je dat woord heel letterlijk vanuit het Grieks vertaalt, betekent het: *Neerkomen om te ruilen!* Met andere woorden: *God daalt neer om te ruilen!*

Wat wil God ruilen dan? Dat laat Paulus weten in vers 21, *Want Dien Die geen zonde gekend heeft, heeft Hij zonde voor ons gemaakt, opdat wij zouden worden rechtvaardigheid Gods in Hem.* God daalde neer in Christus naar deze wereld. Christus werd Mens en bleef God. Hij was een rechtvaardig en waarachtig Mens. Hij heeft nooit één zonde gekend en gedaan. Hij was één en al rechtvaardigheid en heiligheid.

En wat heeft God gedaan? Hij maakte Zijn Zoon tot zonde. Hij rekende Zijn Zoon al die zonde en schuld toe, zodat Christus voor God kwam te staan als enkel zonde! Dat is wat!

En waarom dan? Om die zonde te veroordelen in het vlees. En als God de Vader Zijn zoon tot zonde heeft gemaakt, zal Zijn rechtvaardigheid eisen dat Zijn Zoon veroordeeld zal worden. God is zó heilig en zó rechtvaardig dat Hij niet anders kan dan de zonde te straffen met de hoogste straf die er is en dat is de eeuwige straf aan lichaam en ziel!

Ja dát is nu verloren gaan in de eeuwige veroordelenis.

Dát nu deed God als Rechter met Zijn Zoon.

En Christus ging deze weg van lijden en sterven gewillig. Als een Lam werd Hij ter slachting geleid en als een Schaap dat stom is voor het aangezicht van Zijn scheerders, alzo deed Hij Zijn mond niet open!

Stap voor stap daalde Christus af in deze weg van vernedering. Hij daalde neer uit de hemel en werd gelegd in de kribbe en zo werd Hij weggeleid buiten de stad naar Golgotha om daar genageld te worden aan het vloekhout der zonde!

En toen Hij stierf op Golgotha, stierf met Hem de zonde van Zijn Kerk. Maar na drie dagen stond Hij op uit de dood.

Toen waren alle zonden weggedragen door Hem.

Toen bleven alle zonden voor eeuwig in het graf.

En wat nam Christus toen mee uit het graf? Zijn gerechtigheid, waarmee God verloren zondaren gaat bekleden. Dát is verzoening met God door de dood van Zijn Zoon.

In welke weg wordt die grote genade nu verkregen?

Kom dan neem ik u mee naar de tempel in Jeruzalem. Zie daar komt een ware Israëliet de voorhof binnen. Zijn hoofd gebogen, met een bedroefde ziel. Naast hem loopt een lam met hem mee.

O, wat heeft hij gezondigd tegen een goeddoend God. O, die zonde, die zo hatelijk is en zo dodelijk! Die hem niets anders kan doen dan brengen in het eeuwige verderf! Ja het zingt in zijn hart: *Verzoen de zware schuld, die mij met schrik vervuld! Bewijs me eens genade!* Zo komt hij voor de priester te staan, samen met het offerdier. Ja ten diepste staat hij

voor het aangezicht van de HEERE, de Rechter van hemel en aarde.

En zie wat hij daar dan doet! Hij legt zijn beide handen op de kop van het lam, ja drukt de kop van het lam naar beneden.

Dat heeft drie betekenissen. Allereerst belijdt hij daarmee oprecht zijn zonden voor God. Daarbij verenigt hij zich met dat lam dat zo dadelijk geslacht zal worden. Hij weet zich één met dat lam. Dat is de tweede betekenis. Hij mag buigen voor het recht van God, dat eist: *De ziel die zondigt die moet sterven!* Ja, wie zo aan Gods kant mag vallen, en oprecht mag belijden de straf op de zonde verdiend te hebben, zal mogen gaan beleven dat de *straf, die ons de vrede aanbrengt op Christus was, en door Zijn striemen is ons genezing geworden!*

Want die handoplegging was niet alleen een toestemmen van de straf, maar het gelovig aanvaarden van de enige weg waarin het weer goed kan komen. Niet meer door de werken der Wet, maar door Christus alleen! Dat is de derde betekenis van de handoplegging. Dat verstaan degenen voor wie de weg ter zaligheid ontsloten is. Zij mogen komen tot Hem en door het geloof hun zonden leggen op Hem. Dat is een grote gave van God. Hij die Zijn Zoon tot zonde heeft gemaakt, laat door Zijn Geest Zijn schuldig volk, hun zonden en schuld ook leggen op Christus.

Ja, het komt aan op het geloof in de Zoon van God! Met een schuldige hand tot Jezus komen en met lege handen aan Zijn voeten te liggen is de weg tot verzoening. Daar waar een zondaar denkt voor eeuwig verloren te gaan, zal Christus Zich openbaren.

Weet u wat de Heilige Geest dan doet? Hij geeft zoveel vrijmoedigheid bij het zien op Jezus, dat de zondaar zijn Rechter om genade doet bidden. Dan roept zo'n schuldige zondaar het uit, door het geloof: *Heere als U het bloed ziet van Uw Zoon, dan kunt U mij toch niet voorbij gaan! O HEERE wees mij de zondaar genadig, wees met mij verzoend!*

En dan dat wonder: Wie door het geloof met Christus wordt verenigd, zal Hem leren kennen als de schuldovernemende Borg. Want Christus heeft de zonden van Zijn volk niet van Hem afgeworpen, maar weggedragen! *Ik voor u daar gij anders de eeuwige dood had moeten sterven!*

Want God is in Christus verzoend!

Wat een prediking, Gemeente!

Hij mijn zonden en ik... Zijn gerechtigheid.

Dat is de verzoening met God door het bloed des kruises!

O, laat u toch met God verzoenen!

DS. J. DE BRUIN

VOOR DE JEUGD

Achter het behang

Nu dan, zend heen, verzamel tot mij het ganse Israël op den berg Karmel - 1 Koningen 18:19

Glimlachend hoorde ik de moeder van een dochtertje van twee aan. En je weet wat ze zeggen, hè? 'Twee is nee.' De moeder verzuchtte: soms zou ik haar wel achter het behang willen plakken. Haar geduld wordt immers dagelijks op de proef gesteld. Toen dacht ik aan al die mensen op onze planeet, die Gods geduld iedere dag uitdagen. Met die nooit eindigende stroom van zonden die Hem bereiken. Wat is Hij toch lankmoedig. Dat zien we ook in deze geschiedenis.

In de bovenstaande tekst gebeurt iets heel bijzonders. Achab was 's ochtends van huis gegaan met het vaste voornemen om Elia te doden. Dat was hij al ruim drie jaar van plan en hij had stad en land, zelfs het buitenland, afgezocht om 'de beroerder van Israël' te vinden. En toen hij hem eindelijk gevonden had, moest Achab ervaren dat hij met handen en voeten gebonden was en totaal niet in staat was om Elia ook maar één haar te krenken. Hij kon het gewoonweg niet.

En toen hij 's avonds thuiskwam, toen heeft Izebel ongetwijfeld aan hem gevraagd: 'Wat heb je met Elia gedaan? Gedood toch zeker?' En Achab kon niet anders zeggen, dan dat hij hem heeft moeten laten gaan en zelfs moest hij zeggen dat hij Elia gehoorzaam was geweest en gedaan heeft wat hij hem had opgedragen.

Het volk Israël moest naar de berg Karmel. Waarom heeft Elia het volk daarheen gestuurd? Omdat hij daar woonde? Zou kunnen, volgens legenden woonde Elia in een grot in het Karmelgebergte. Of omdat het een centrale plaats was? Dat zou voor Elia ook hebben kunnen meegespeeld, om zoveel mogelijk mensen snel naar de Karmel te krijgen. Belangrijker dan deze motieven is dat wat we lezen in vers 30: *Hij héélde het altaar*. Op de Karmel was dus een altaar van de Heere geweest. En dat altaar was verbroken. En dat verbroken altaar was het teken van de geestelijke toestand in Israël. Dat zal Elia straks gaan verwoorden, zoals we lezen in vers 14 van het volgende hoofdstuk: *de kinderen Israëls hebben Uw verbond verlaten, Uw altaren afgebroken en Uw profeten met het zwaard gedood*.

En nu roept Elia het volk op om naar die plaats te gaan: naar het afgebroken altaar. En dat betekent dat de HEERE Zelf Israël oproept om voor Hem te verschijnen. Elia zegt

wel: 'verzamel tot mij het ganse volk Israël', maar achter Elia staat God Zelf. Bij het verbroken altaar, dat door Elia zal worden geheeld. Daar zal God tot hen spreken.

Hier liggen een aantal elementen in die belangrijk zijn voor het geestelijke leven. Er liggen bestraffende elementen in. De HEERE verwijt het Israël dat ze Hem hebben verlaten en de dienst aan de HEERE hebben verwoest. En dat verwijt raakt ook ons. *Wij hebben God op het hoogst misdaân, wij zijn van het heilspoor afgegaan*. Dat is in het Paradijs begonnen en het herhaalt zich elke dag weer. Als God niet zo geduldig was, er zou geen behang genoeg zijn....

Maar dit gedeelte zit ook vol bemoedigend evangelie. Want al hebben ze alles verzondigd, de HEERE strekt Zijn handen toch uit naar een onwillig volk, een volk dat Hem -recht in Zijn gezicht- constant tergt (Jesaja 65:2-3).

Straks staat Elia op de Karmel bij het geheelde altaar en roept hij de Naam van de HEERE aan. En daarin bewijst God dat Hij de hele dag Zijn armen uitbreidt tot onwillige mensen. Hij roept met alle klem en alle bewogenheid tot jou en mij: bekeer je toch, waarom zou je toch sterven? Ik heb daar geen lust in. In het offer van Jezus Christus op het altaar van Golgotha bewijst Hij dat.

Israël wordt naar de Karmel gedreven, naar het offer gedreven, om daar verzoening en vergeving te zoeken. De HEERE laat hen wel de schuld aanzeggen en de gevaren helder aanwijzen, maar niet omdat Hij lust heeft om te plagen. Misschien is er iemand die dit leest en die vastgelopen is met zijn zonden. Luister dan naar het evangelie dat op Karmel klinkt. De HEERE zegt ook tegen jou: Kom voor Mijn aangezicht, dan zal Ik spreken. Hij wil niet dat je verloren gaat, maar dat je je bekeert en dat je leeft!

Zouden we daar niet stil onder zijn, en zou je niet je knieën buigen: Heere, wil mij bergen in het bloed van Christus. Wees mij de zondaar genadig!

DS. M.A. KEMPENEERS
WWW.BEWAARHETPAND.NL

Schuivende panelen (4)

Het is een bekend Latijns zinnetje: *ecclesia reformata quia semper reformanda*. Deze uitspraak betekent letterlijk: de kerk is een gereformeerde kerk, omdat zij altijd weer gereformeerd moet worden. Voortdurende reformatie blijft nodig! Maar hoe moeten gereformeerde kerken zich opstellen als er ook in eigen kring schuivende panelen zichtbaar zijn? Een kwarteeuw geleden gaf ds. P. den Butter in het boek "De eeuw in het hart" vijf richtingwijzers mee. Om maar met zijn laatste punt te beginnen: een persoonlijke reformatie blijft voortdurend noodzakelijk. Maar wat houdt dat dan in? Het was mooi wat pas een jong-volvassene zei in antwoord op een vraag welke gevaren de kerk bedreigen: "is dat ook niet het gevaar van wat wel *wereldgelijkvormigheid* wordt genoemd, al roept zo'n woord gelijk altijd wat kriebels op?"

Gevaar

Het gevaar van allerlei termen is inderdaad niet alleen dat ze vaak een eigen leven gaan leiden, maar ook dat deze al bij voorbaat verdere discussie haast onmogelijk maken. Is iets wereldgelijkvormig? Dan betekent dat voor de één het einde van alle tegenspraak. En voor de ander is dat nu juist het begin van alle gesputter. Want wie bepaalt nu of de aanklacht terecht is? En het gaat in het christelijke geloof toch niet allereerst om allerlei zaken van de buitenkant, maar het gaat toch om het hart? Zo verzandt een gesprek al snel in een welles-nietes-spel. De term als zodanig is zeker niet nieuw. Zo viel het woord *wereldgelijkvormigheid* al in de openingstoespraak van de tweede synode van de voortgezette Christelijke Gereformeerde Kerken in Nederland op 24 juli 1893. Ds. Js. Wisse -predikant in Den Haag (!)- ging uitgebreid in op de tijdsomstandigheden. Hij wees daarbij op vijf concrete zonden: het vergeten van Gods daden (1), het verslappen van de tucht (2), de algemene trouweloosheid (3), het jagen naar grootheid (4) en de wereldgelijkvormigheid (5).

Roeping

Een enkel jaar later werkte hij dit laatste wat verder uit. In De Wekker schreef hij over de roeping van de Christelijke Gereformeerde Kerken, mede in het licht van het verval in de kerk de decennia ervoor: "Men kon geen onderscheid meer zien, gelijk weleer. Die wereldgelijkvormigheid bleek niet slechts in kleding en in uiterlijke dingen, maar vooral ook in die dingen, waar juist de Kerk zozeer tegen waken moest, namelijk dingen, waarin het mode-christendom geen zonde ziet. Dit begint gewoonlijk met de kinderen in de huisgezinnen, als men die kinderen éénmaal meeneemt, als het zondag is, naar de kerk en bij de middag- of avondpreek het jonge volkje vrij geeft, onder het ellendig voor-geven: 'de kinderen mogen toch wel wat hebben'." De wereld is vol verleiding, zo merkte ds. Wisse op. "Overal

spant satan zijne netten en we weten het eenmaal: de weg naar den hemel is geen brede, maar een nauwe weg. In alles, tot zelfs in de wetenschap, drong de wereldgelijkvormigheid door. Men wilde ten laatste alles en nog wat van de wetenschap hebben."

Maar wat is nodig? "In beginsel geleerd te hebben, met den apostel der heidenen te zeggen: „Het zij verre van mij, dat ik zou roemen, anders, dan in het kruis van onzen Heere Jezus Christus, door hetwelk de wereld nog gekruist is en ik der wereld."

Tijdgeest

De wereld kruisigen staat dus tegenover het gelijkvormig zijn aan de wereld. Daartegen waarschuwt Paulus in Romeinen 12 vers 2: "En wordt dezer wereld niet gelijkvormig, maar wordt veranderd door de vernieuwing van uw gemoed." Dit tweede vers staat in verband met het eerste, waar Paulus de vergeving van zonden (ontfermingen Gods) en de vernieuwing van het leven aan elkaar verbindt. Zo vermaant hij in het tweede vers om zich niet het schema van de tijdgeest te laten opdringen. Wie door Christus is verlost en door Zijn Geest

is vernieuwd, past niet meer in het schema van de wereld! Al ons denken, spreken en handelen moet dus gericht zijn op de eer van God en de liefde tot Christus. Om Zijn beeld gelijkvormig te worden. En dat kan nooit zonder het onwederstandelijke werk van de Heilige Geest. De Geest Die mij ontdekt aan alle leugens en leidt in alle waarheid.

We blijven dus wereldgelijkvormig, zolang we niet door Woord en Geest worden vernieuwd. Dat komt tot uiting in de werken van het vlees, zoals Galaten 5 daar op wijst. Wie echter door Gods Geest aan Christus gelijkvormig zoekt te worden, zal delen in de vrucht van de Geest: liefde, blijdschap, vrede, lankmoedigheid, goedheid, geloof, zachtmoedigheid en matigheid.

Wereldgelijkvormigheid blijft een reëel gevaar voor de kerk. Het denken van de wereld doortrekt ons spreken over huwelijk en seksualiteit, de roeping van de vrouw ten opzichte van de man, de plaats van jongeren ten opzichte van ouderen, de houding van gemeenteleden ten opzichte van ambtsdragers, de invulling van de zondag en van onze vrije tijd.

Het is een bekend Latijns zinnetje: *ecclesia reformata quia semper reformanda*. Zullen we dan maar gelijk bij onszelf beginnen?

De wereld kruisigen staat dus tegenover het gelijkvormig zijn aan de wereld

DS. W.L. VAN DER STAAIJ

Wedergeboorte (5) *Ambrosius*

Niet wedergeboren

Sommige mensen hebben de middelen gebruikt om wedergeboren te worden, maar kennen toch het wonder van de wedergeboorte niet. Wat raadt Ambrosius hen aan? Hij spoort hen aan te volharden in het gebruik van de middelen opdat de Heere erin mee zou komen en het hart zou breken. Ambrosius noemt drie middelen om in de nieuwe geboorte terecht te komen: 1. Onderzoek van zichzelf. 2. Belijdenis van zijn zonden. 3. Hartelijk gebed om verzachting van het hart. Door deze drie zaken worden de eerst drie stappen verkregen: 1. Een gezicht van de zonde. 2. Een besef van Goddelijke toorn. 3. Droefheid over de zonde. Ambrosius gaat over tot bespreking van het eerste middel om in de nieuwe geboorte terecht te komen: Onderzoek van zichzelf. Ambrosius gaat zonden opsommen die tegen de tien geboden bedreven worden. Dit doet hij door vragen te stellen bij elk gebod.

Eerste gebod

Tot de plichten die vereist worden behoort het voldoende de Heere aankleven in de warmte van kennis, liefde, vrees, blijdschap en vertrouwen. Ook het voldoende acht slaan op Gods barmhartigheden, beloften, werken en oordelen. In het eerste gebod worden verboden: godslastering, afgoderij, tovenarij. Hebt u last gehad van het ontkennen van het bestaan van God? Hebt u niet op mensen vertrouwd in plaats van op God? Hebt u de toevlucht genomen tot artsen in plaats van tot de levende God? Bent u niet laks geweest in het dienen van God? Bent u niet tot zonde geneigd en tot opstand tegen God?

Tweede gebod

Bij dit gebod wordt bij de plichten de vraag gesteld: "Hebt u altijd de ware God zuiver naar Zijn wil gediend?" Bij de verboden zonden wordt deze vraag gesteld: "Hebt u niet soms gewandeld naar het goeddenken van uw eigen hart (Jer. 9:14), door God te dienen uit gewoonte of naar de manier van uw voorvader(s) door een eigenwillige godsdienst en bijgelovigheden?"

Derde gebod

Bij het derde gebod wordt de vraag gesteld of we niet door een slechte levenswandel of door het bedrijven van een grove zonde oorzaak zijn dat er kwaad gedacht of gesproken wordt over God. "Hebt u niet gehaast, onvoorbereid of achteloos het Woord gelezen, preken gehoord, de sacramenten ontvangen of enig ander deel van godsdienst geëfend?" Hebt u niet godslasterlijk gedacht of gesproken over God?

Vierde gebod

De vraag wordt gesteld of u altijd de dag des Heeren hebt waargenomen. Hebt u gerust van het dienstwerk van de zonde? Hebt u uzelf altijd goed voorbereid wanneer u naar de kerk ging? Hebt u niet de dag des Heeren met nietsdoen, met wereldse bezigheden, met ijdelheden of met zonde doorgebracht? Hebt u anderen niet laten werken en ook zelf niet gewerkt? "Hebt u de dag des Heeren ontheiligd door onnodige werken, woorden

of gedachten over uw beroep of over uw vrijetijdsbesteding? Vond u het houden van de dag des Heeren niet vervelend?

Vijfde gebod

Hebt u uw kinderen goed opgevoed? Hebt u uw ouders gehoorzaamd? Hebt u het onderwijs van uw vader en moeder veracht? Als u boven anderen staat: Hebt u misbruiken tegengegaan? Als u onder anderen staat: Hebt u de overheden gehoorzaamd? Hebt u met tegenzin voor uw baas gewerkt? Hebt u voor predikanten gebeden, hen liefgehad en hebt u hen gehoorzaamd? "Hebt u niet de predikant en het door hem gepredikte Woord weerstaan (Gal. 6:6; Hebr. 13:7, 17-18)?"

Zesde gebod

Bent u onterecht op iemand toornig geweest? Was u blij over het ongeluk van anderen? Hebt u uzelf geen kwaad gedaan door onmatig te eten en te drinken? Hebt u soms gezegd of gedacht: Was ik maar gestorven? Hebt u anderen beledigd of uitgescholden? Hebt u kwaad met kwaad vergolden?

Zevende gebod

Hebt u ziel en lichaam rein bewaard? Hebt u geen aanleiding gegeven tot zondigen tegen het zevende gebod? Hebt u geen woorden gebruikt die strijdig zijn met het zevende gebod? Wat hebt u gezegd in lichtzinnig gezelschap?

Achtste gebod

Hebt u altijd met alle goede middelen de welvaart van uzelf en van uw naaste bevorderd? Hebt u zich niet schuldig gemaakt aan ledigheid, overdaad of onnodige uitgaven? Hebt u niet gestolen door woeker of bedrog? Hebt u aan de Heere en Zijn dienst voldoende gegeven?

Negende gebod

Hebt u met alle middelen de goede naam van uw naaste en van uzelf bevorderd? Hebt u gelogen of de leugen liefgehad? Hebt u geen vals gerucht verspreid? Hebt u nooit de balk in eigen oog gezien? Bent u niet op een liefdeloze manier achterdochtig geweest? "Hebt u geen leugen verteld, hetzij als grap of om iemand een dienst te doen, of uit kwaadaardigheid?"

Tiende gebod

Bent u echt altijd tevreden geweest over uw eigen omstandigheden? Was u blij als het anderen goed ging en hebt u uw naaste liefgehad als uzelf? Was u ontevreden over uw eigen omstandigheden en bezittingen? "Hebt u niet het een en ander begeerd dat van uw naaste was, hetzij met uw wil, hetzij met een daadwerkelijke begeerlijkheid?"

DS. A. VAN HETEREN

Lezen in de brief aan de Hebreeënen (44)

Het moet de Hebreeënen inmiddels wel duidelijk zijn: het offer van de Heere Jezus heeft de offeranden van het Oude Testament vervuld. Die offers zijn nu overbodig geworden. Op Golgotha hebben immers de woorden geklonken "Het is volbracht!", en bij het sterven van de Zaligmaker scheurde het voorhangsel in de tempel in tweeën, van boven naar beneden. "Wij hebben een altaar!", schrijft de apostel aan de Hebreeënen in het laatste hoofdstuk van zijn brief [13: 10]. Hij bedoelt daarmee dat de gemeente van Christus voldoende heeft aan de Priesterlijke bediening van haar Heere. Hij is het Altaar. Hij is het enige Altaar dat met God verzoent.

Maar dat betekent niet dat het offer verdwenen is uit het leven van de christenen. Offers ter verzoening zijn niet meer nodig. Een offer dat gebracht wordt op het brandofferaltaar ter uitdelging van de schuld der zonde hoeft niet meer. Toch schrijft de apostel in hoofdstuk 13 over het brengen van offers. Daarbij denkt hij niet aan een cultisch gebeuren dat in de tempel moet plaatsvinden, maar in het offer van het leven der dankbaarheid. Een loffer, een dankoffer. In vers 15 lezen we: "een offerande des lofs, dat is de vrucht der lippen die Zijn Naam belijden." In zijn brief aan de Romeinen had Paulus ooit iets dergelijks geschreven: "Ik bid u dan, broeders, door de ontfermingen Gods, dat gij uw lichamen stelt tot een levende, heilige en Gods welbehaaglijke offerande, welke is uw redelijke godsdienst" [Rom. 12: 1].

Ook in de tijd van het Oude Testament was er al sprake van het brengen van een lof- of dankoffer. Het concrete voorschrift lezen we in Leviticus 7: 12-15. Maar op veel plaatsen in de heilige Schrift lezen we over het loffer als een zaak van mond en hart. We zingen over zo'n offer in Psalm 116: "Ik zal Uw Naam met dankerkentenis verheffen, U al mijn geloften brengen. 'k Zal liefde en lof voor U ten offer mengen, in 't heiligdom waar 't volk vergaderd is." Hier in Hebreeënen gaat het over zo'n offer. Het heeft betrekking op het hele leven. "Laat ons dan door Hem – dat is: door Christus, als vrucht op Zijn werk! – altijd (!) Gode opofferen..." [15]. In het belijden van Zijn Naam – een hartenzaak, uitkomend in woord en in daad – moet de toewijding aan Christus en Zijn dienst blijken. Dat is het offer dat van de christenen wordt gevraagd.

In vers 16 van hoofdstuk 13 wordt het zo mogelijk nog concreter. Het betreft een oproep tot weldadigheid en mededeelzaamheid. Om het offerkarakter van deze goede werken nog eens te benadrukken wordt eraan toegevoegd: "want aan zodanige offeranden heeft God een welbehagen!" Wat hoort er tot zulk een offerend leven? Hedendaags gezegd: hulp verlenen en samen delen. Zo concreet en praktisch zijn de apostolische vermaningen. Wie zelf leeft uit het genadeoffer van Christus, zal niet karig zijn naar anderen. Ook hier weer een pleidooi dat deze gezindheid van het hart

niet een eenmalige oprisping mag zijn. Nee, vergéet de weldadigheid en de mededeelzaamheid niet. Het mag nimmer uit het oog worden verloren. We mogen aannemen dat het hier vooral de onderlinge verhouding in de christelijke gemeente betreft. In de Handelingen der apostelen worden we gewaar dat dit ook de praktijk van de jonge christelijke gemeente van Jeruzalem was. Met het oog daarop werden de zeven diakenen aangesteld. Ook vond de inzameling voor de armen in Jeruzalem plaats. God heeft er een welgevallen aan!

De brief gaat nu wel snel naar een afronding toe. De laatste vermaningen komen in zicht. Die betreffen de voorgangers van de gemeente. Een oproep aan de gemeente om hen in ere te houden. In het zevende vers sprak de schrijver over de éérdere voorgangers ("gedenk ze, die u het Woord van God gesproken hebben..."). Nu heeft hij het over de huidige: "Zijt uw voorgangers gehoorzaam en zijt hun onderdanig!" [17]. Niet zozeer gericht op hun persoon, maar daarom temeer op hun taak en roeping. Het gaat om de vrucht op de bediening van het Woord van God. Dat blijkt ook wel, want de schrijver wijst de lezers op het belangrijke werk dat ze verrichten: "ze waken voor uw zielen..." Ze zijn waakzame wachters. Ze hebben een verantwoordelijk werk, waarin ze niet belemmerd mogen worden. Het zou een groot voorrecht zijn als ze hun arbeid niet zuchtende hoeven te doen, maar eerder met vreugde. En daar zullen tenslotte de Hebreeënen zelf de nuttige vruchten van mogen genieten.

Zonder nu de huidige dienaren van het Woord op één lijn te stellen met de hier bedoelde voorgangers – deze oproep aan de Hebreeënen is nog knisperend actueel. Het is voor het geestelijk welzijn van de gemeenten van het hoogste belang wanneer het Woord, gebracht door de verkondigers van het Evangelie, niet wordt tegengestaan. Maar wanneer de hoorders zich aan dat Woord – en daarmee mede aan de bringers van dat Woord – onderdanig betonen.

De woorden van de verzen 18 en 19 zijn hoogst persoonlijk getint. De schrijver vraagt om gebed voor hemzelf. Hij heeft de vrijmoedigheid eraan toe te voegen dat hij bij God en mensen een goed geweten in zich meedraagt. Hij heeft geen andere intentie dan om in alles eerlijk te wandelen en het goede te zoeken. Gelukkig de gemeente wier dienaar op goede gronden een dergelijke belijdenis voor God en mensen mag doen. De inhoud van vers 19 laat blijken dat de schrijver een goede relatie met de gemeente heeft. Hij is nu nog weg. Maar in de Geest is hij bij hen. Hij verlangt ernaar aan hen "wedergegeven" te worden.

D.S. J.M.J. KIEVIET

Het Bijbelboek Ruth

Een gezin in de richterentijd (2) – het verblijf in Moab

2b ...en zij kwamen in de velden van Moab en bleven aldaar.
3 En Elimélech, de man van Naómi, stierf; maar zij werd overgelaten, met haar twee zonen.

4 Die namen zich Moabitische vrouwen; de naam der ene was Orpa en de naam der andere Ruth; en zij bleven aldaar om-trent tien jaren.

5 En die twee, Machlon en Chiljon, stierven ook; alzo werd deze vrouw overgelaten, na haar twee zonen en na haar man.

In gedachten zien we Elimélech en Naómi hun bezittingen pakken en samen met hun twee zoons de reis ondernemen. In vers 1b lezen we: ‘en zij kwamen in de velden Moabs en bleven aldaar’.

Moab

Wat was Moab precies voor land? Op de kaart van Israël moeten we het zoeken aan de oostkant van de Dode Zee. Israël was er doorheen getrokken op reis vanuit Egypte naar Kanaän en toen had Bileam geprobeerd het volk te vervloeken. Hij moest dat doen in opdracht van Balak, de koning van Moab. In Richteren 3 kunnen we ook lezen, hoe de Moabieten de Israëlieten verdrukten. Moab was dus een vijandig land. Moab was ook een heidens land. De Heere had om die reden in Zijn wet gezegd, dat een Moabiet niet in de vergadering van de kinderen Israëls mocht komen.

In dat vijandige en heidense land brengt Elimélech zijn gezin. Daar vraagt hij gastrecht aan. Geestelijk gesproken is het een gevaarlijke omgeving. Het brengt ons bij de vraag: Waar brengen wij onszelf? En waar brengen we onze kinderen, als de Heere ons die gaf? Waar zoeken we onze woonplaats, als we funda afspeuren? Waar brengen we onze kinderen doordeweeks, als we noodgedwongen allebei moeten werken? En welke school kiezen we voor ons kind, als we bij de Doop hebben beloofd dat we hen ook zullen ‘laten onderwijzen’ in de leer van Gods Woord?

Elimélech sterft

In Moab gebeurt, waar niemand op had gerekend. Elimélech sterft. Heeft hij een ongeluk gehad? Is hij ziek geworden? De Bijbel zwijgt erover. Is zijn dood een straf voor het feit dat hij naar Moab is gevlucht? Ook daar geeft Gods Woord geen uitsluitsel over.

Wat we wel weten, is dat Elimélech naar Moab is gevlucht om de honger uit handen te blijven, en nu in Moab de dood in de armen loopt. Het onderstreept, wat we met Psalm 89 zingen: dat het leven een damp is, en dat de dood ieder uur wenkt. Elimélech is bovendien gestorven in een onrein land. Dat was voor een Israëliet iets verschrikkelijks. U kunt dat lezen in Amos 7: 17.

Naomi blijft over, met haar twee zoons. Wat zal ze nu doen, na het sterven van haar man? Gaat ze terug naar Bethlehem? Nee, ze blijft in Moab. Ze blijft daarmee ook doorwandelen op een eigen weg, die niet de weg van de Heere is. En ze staat er alleen voor in de opvoeding.

Huwelijk

In vers 4 staat dat haar zonen, Machlon en Chiljon, zich vrouwen namen. De jongens komen op een leeftijd dat ze een meisje zoeken om mee te trouwen. Maar waar moeten ze zo’n meisje zoeken? Vanuit de Wet van de Heere is dat volstrekt duidelijk: ze moeten een vrouw zoeken onder het verbondsvolk Israël. Zo is dat nog. Als we een man of vrouw zoeken, mogen we – naar het woord van 2 Korinthe 6: 14 – geen ‘ander juk aantrekken met de ongelovigen’. We moeten iemand zoeken die ook door de Heere is afgezonderd onder Zijn Woord. En die naar dat Woord zijn of haar leven wil inrichten. Die boven alles de Heere wil zoeken met zijn of haar hart. Niet omdat mensen uit de wereld minder zijn, of omdat wij als kerkmensen beter zijn. Maar wel omdat God je er niet voor over heeft om – langs wegen van een gemengd huwelijk – van Zijn Woord en dienst vandaan te dwalen.

Maar meisjes, die onder Gods Woord gebracht zijn en naar Gods Woord willen leven, waren er niet in Moab. En toen hebben Machlon en Chiljon maar gezocht naar een Moabitisch meisje.

Overgelaten

De jaren gaan voorbij. Tien jaar zijn Machlon en Chiljon getrouwd geweest. Er wordt in hun beider huwelijk geen kind geboren. En dan sterven Machlon en Chiljon ook. Aangrijpend: Van de vier mensen die we vanuit Bethlehem naar Moab zagen vertrekken, is er nu nog maar één over: Naomi. ‘Alzo werd deze vrouw overgelaten’, staat er in vers 5.

In die paar woorden proeft u de eenzaamheid. Naomi is alleen over in het heidense Moab. Er klinkt ook nog iets anders in door: dat God haar spaarde. De Heere had nog geen lust in haar dood. Net zoals dat voor u geldt, als u dit leest. Misschien is uw leven wel net zo moeilijk als dat van Naomi. Maar de Heere heeft u nog overgelaten. Zou dat u niet moeten verbinden aan de troon der genade? Voor uzelf? En voor de uwen?

DS. A.J.T. RUIS

De steniging

Naar aanleiding van een preek over de steniging van de godslasteraar uit Leviticus 24 die ik ergens hield kreeg ik de vraag of het niet vreemd was dat de vloeker gestenigd werd door het hele volk terwijl zij toch niet beter waren dan de vloeker? Zegt de Heere Jezus bovendien niet tegen de schriftgeleerden die een overspelige vrouw tot Hem brachten: Wie van ulieden zonder zonde is werpe eerst de steen op haar? Hoe moeten we dit zien?

Bij de beantwoording van deze vraag, waarvoor dank, moeten we de volgende dingen bedenken. In het algemeen gesproken voert de Heere gelukkig geen lik op stuk beleid uit bij begane zonden. Wie van ons zou er immers dan nog leven? Dat dit bij de vloeker wel gebeurde en later bij Achan na de val van Jericho en in de woestijn zelfs bij de zonen van Aaron in de tabernakel laat zien dat de Heere op dat moment Zijn heilige wil en wetten duidelijk wilde onderstrepen. Op de Sinai had Hij Zijn heilige geboden gegeven en bij het derde gebod de ont-heiliging van Zijn Naam verboden met gelijk een strafbepaling voor degene die dat gebod overtreden zou.

Het volk Israel (en wij met hen) moesten leren dat God niet zomaar wat zegt en niet zomaar dreigt, maar Zijn dreigementen metterdaad uitvoert. Terstond of op een later tijdstip. Mits er inkeer komt natuurlijk. Welnu, de vloeker werd tot de doodstraf veroordeeld, smeekte helaas de Heere niet om genade, en werd buiten het legerkamp gebracht. Uitgeworpen zagezegd. Hij maakte geen deel meer uit van de gemeenschap van Gods volk en kwam in een ellendig en eeuwig isolement terecht. Het volk wierp hem uit, terecht. Dat Israel later de Zoon zou uitwerpen was een groot onrecht, het grootste, ooit begaan. Maar de uitwerping van de godslasteraar was naar Gods recht. God Zelf verwierp hem.

Dat het volk de man stenigen moest was een ernstige les voor het volk. Kijk nu eens waar de zonde brengt! Wees gewarschuwd en vrees de Heere! Wee de man die van deze executie genieten zou. Die zou blijik geven eigen hart niet te kennen. Dat het volk hem uitwierp hoorde dus bij de straf. Naar de vloeker toe. En een les naar het volk toe: Vrees God en houdt Zijn geboden.

En Johannes 8 dan? De omstandigheden zijn daar heel anders. De deftige schriftgeleerden hadden een vrouw op heterdaad op overspel betrapt. Waren ze inderdaad bewogen met de eer van God, welnu, dan wisten ze wat hun te doen stond. Ze hoefden daar geen advies voor te vragen bij de Heere Jezus. Dat ze die vrouw liefdeloos naar Jezus in de tempel slepen heeft een ander doel. Ze willen Jezus klem zetten. Zegt Hij dat de vrouw inderdaad gedood moet worden, dan verspeelt Hij de goodwill van het volk. Het volk dat tot hun ergernis maar achter Jezus aanloopt. Zegt Hij dat die vrouw niet gestenigd hoeft te worden, dan kunnen ze Hem beschuldigen van een zonde tegen Gods wet. Ze kennen geen liefde tot een verloren mens, maar ook niet tot de Heiland. Ze wachten met gluisperige oogjes op het antwoord van de Heere Jezus. Jezus doorziet hen natuurlijk. Hebben ze nog niet door dat Hij ons mensen

doorziet en doorgrondt? Dat Hij hen eerst weigert antwoord te geven, maar zwiigend figuurtjes tekent op de stoffige tempelvloer moest hen al tot inkeer brengen vanwege hun valsheid. Maar ze dringen aan en het volk eromheen houdt eveneens de adem in. Wat zal Hij zeggen?

Ik sta altijd versteld van de wijsheid van de Heere. Want dan richt Hij Zich op en kijkt de beschuldigers recht aan. Ja, zij heeft inderdaad de dood verdiend. Maar laten degenen onder u die zonder zonde zijn beginnen met de executie! Met deze woorden handhaaft Hij Gods wet welke straf eist op de zonde. Maar Hij geeft tevens de vrome wetsgeleerden een les. Een pijnlijke les. Niemand kan zo ontdekkend preken als Christus. Wie van hen durft nu te zeggen dat hij zonder zonde is? Nee, niemand durft dat. Maar, en dat is nu een hele grote teleurstelling voor de Zaligmaker geweest, al zijn de vrome mannen ervan overtuigd dat ook zij zondaren zijn, niemand van hen valt aan de voeten van de Heiland neer. Niemand van hen belijdt schuld. Wel overtuigd in hun geweten. Maar niet zaligmakend. Dat is het werk van de Heilige Geest en dat missen zij helaas. De vloeker in de woestijn zal ook zijn schuld gevoeld hebben. Maar het werd hem niet tot schuld voor God. Achan bij Jericho voelde ook schuld en zei zelfs tegen Jozua wat hij misdreven had. Maar het werd hem niet tot schuld voor God. Judas moest ook belijden dat Hij een verrader was, hij heeft het uitgeschreeuwd van berouw. Maar hij ging die morgen in de tempel niet naast de tollenaar staan, die in het verste hoekje van het heiligdom smeekte: O God, wees mij zondaar genadig! Het is een schuldgevoel dat met je meegaat de duistere verlorenheid in. Maar daar is geen troost. Daar is geen Trooster. Daar is alleen maar het gevoel van schuld.

O, wat is het heden der genade toch een goede en welvaangename tijd. Kijk, nu de schriftgeleerden een voor een het tempelplein hebben verlaten, nu zelf klem gezet, spreekt Jezus de vrouw aan. Niemand heeft haar veroordeeld. Ik veroordeel u ook niet, zei Jezus. Maar zij was toch schuldig? Ja, maar dat bent u en dat ben ik ook. En ook wij zijn (nog) niet veroordeeld door de Heere immers? Ook wij kunnen nog aan een welverdiend oordeel ontkomen en genade van de Heere ontvangen. Door Hem, Die op aarde kwam, zoals Johannes 3 vers 17 getuigt: Want God heeft Zijn Zoon niet gezonden in de wereld opdat Hij de wereld veroordelen zou, maar opdat de wereld door Hem zou behouden worden. Aangrijpend! Jezus was op weg naar het kruis. Hij zou door het volk uitgeworpen worden. Onterecht. Maar ook naar het heilig recht van God Die de zonde straffen moet. En de toorn van God jegens de zonde is zo groot dat Hij die, eer hij die ongestraft liet blijven, die gestraft heeft aan Zijn eigen, lieve Zoon. Begrijpt u? Ik niet.

DS. K. HOEFNAGEL

Charles Hodge. Overtuiging van zonde (5)

Eigen werken onvoldoende

Kenmerk van een oprechte overtuiging is de overtuiging dat onze eigen werken totaal onvoldoende zijn om voor God te kunnen bestaan. De Bijbel zegt duidelijk dat wij om niet gerechtvaardigd worden, niet uit de werken, opdat niemand roeme, maar door het geloof in Jezus Christus. (Rom. 3:24). Er is geen vergeving of aanneming door eigen werken. Het is bijna altijd zo dat een ontwaakte zondaar de toevlucht neemt tot het beloven van reformatie, van verbetering, om zijn geweten gerust te stellen. Er wordt gebroken met bepaalde zonden en tegen andere zonden wordt gestreden. Maar men komt tot de ontdekking dat de zonde voortdurend de overhand krijgt en de ziel voelt dat er meer gedaan moet worden. Soms probeert men door pijnlijke boetedoeningen te betalen voor de zonden. Dit komt met name bij de roomse voor.

Protestanten

In protestantse landen heeft iedereen een Bijbel en weet dat boetedoeningen geen betaling zijn voor de zonden. Dan wordt een betere mantel van eigengerechtigheid gezocht. Gebeden worden vermenigvuldigd, de kerk wordt vaak bezocht, godsdienstige plichten worden ijverig waargenomen. Op die manier wordt geprobeerd zich van Gods gunst te verzekeren. Zo was het met Paulus die zichzelf als onberispelijk beschouwde naar de rechtvaardigheid die in de wet is. Al die zogenaamde goede werken zijn onvolkomen en met zonde bevuurd. Denk aan koude, afdwalende, zelfzuchtige en oneerbiedige gebeden. De zondaar moet een betere gerechtigheid hebben dan het vervullen van plichten. Elke dag worden de rechtvaardige eisen van de wet overtreden. Dat is de werkelijkheid.

Waardig maken

Doorgaans gaat de zondaar nu denken dat hij toch op een of andere manier de zaligheid moet verdienen of dat hij zichzelf moet voorbereiden om genade te ontvangen. "De benauwde ziel denkt dat zij, als ze meer benauwd, vernederd en door verdriet of wroeging aangedaan zou zijn, acceptatie zou kunnen vinden." De ziel wil zichzelf verbeteren voordat ze zich tot de Heelmeester wendt. Uiteindelijk leert de ziel dat Christus geen zondaren zalig maakt die zich daarvoor waardig gemaakt hebben, maar dat Christus gekomen is om onwaardige mensen zalig te maken. Om goddelozen zalig te maken die niets hebben om zichzelf aan te bevelen.

Zwakheid

Niet alleen eigengerechtigheid moet worden opgegeven, ook eigen kracht. De zondaar kan zijn eigen hart niet veranderen, hij kan zijn zonden niet onderdrukken en juiste gevoelens bij zichzelf opwekken. Verandering, vernieuwing

van hart is het werk van de Heilige Geest. De Heilige Geest werkt in het hart, niet de eigen kracht van de mens. Wie voelt dat hij een zondaar is, wil zich door eigen kracht omhoogwerken. "Hij probeert de trots te doden, de invloed van het lichaam te onderwerpen en zichzelf los te maken van de wereld. Hij geeft zijn zondige of wereldse metgezellen op, hij sterkt zijn voornemen tegen het kwaad; hij dwingt zichzelf om de meest ondankbare plichten te vervullen en oefent zich in zelfverloochening." Hij probeert zichzelf godsdienstig te maken. Hij doet alles in eigen kracht om zichzelf zalig te maken. "Bijna iedereen probeert zo mogelijk zijn eigen zaligmaker te zijn." Maar wie door God wordt onderwezen ondervindt dat dit een hopeloze onderneming is. Het kwaad van het hart wordt er niet door bedwongen. Het verlangen naar verboden vreugde kan een mens zelf niet vernietigen. Al stop je met het najagen van wereldse dingen, de liefde voor de wereld blijft. Wie zichzelf dwingt tot godsdienstige plichten vindt er toch geen vreugde in. De zondaar mist daarvoor de krachten.

Genadegaven

Het is het werk van God vernieuwd en heilig gemaakt te worden. De mens kan dat zelf niet bewerken. Het zijn gunsten die gegeven worden door Christus en om Christus' wil. De Heilige Geest moet het hart veranderen en overtuigen van zonde, gerechtigheid en oordeel. Geloof, bekering, vreugde, vrede, nederigheid en zachtmoedigheid zijn vruchten van de Geest en geen prestaties van de mens.

Beleving

Het is niet genoeg bovenstaande zaken in de Bijbel te lezen of uit de mond van anderen te horen, het is nodig dit persoonlijk te leren. Te leren dat eigen kracht niets uitwerkt. Dan pas wil men door Gods genade verlost worden. Dan wordt er gebogen aan de voeten van Jezus in volkomen wanhoop enige andere helper te vinden. De Heilige Geest, Die overtuigt van zonde, laat voelen dat de mens zelf geen enkele verdienste heeft en geen kracht heeft om eigen hart te veranderen. Het is volkomen onmogelijk aan de rechtvaardige eisen van de wet te voldoen. "Zo bezien is de wet een schoolmeester die ons tot Christus leidt, om ons van elke toevlucht tot onze eigen gerechtigheid en kracht weg te drijven naar Hem, Die voor degenen die geloven zowel rechtvaardiging als heiligmaking geworden is."

DS. A. VAN HETEREN

Durham - Christus gekruist

Nieuwe uitgave

James Durham (1622-1658) was een Schotse predikant. De preken over Jesaja 53 zijn opnieuw vertaald. Durham heeft deze preken gehouden in 1656 en 1657. Soms zijn lange zinnen gesplitst. De oudere vertaling door J. Ross had 32 preken, wat niet oorspronkelijk was. Deze uitgave heeft 72 preken, naar het origineel weergegeven. Veel korte inleidingen aan het begin van een preek zijn nu voor het eerst in het Nederlands vertaald.

Levensloop

Durham heeft gestudeerd aan de universiteit te St. Andrews. Hij verliet deze universiteit voordat hij een graad behaald had. Daarna leidde hij enige tijd een stil leven op zijn eigen landgoed. Durham was nog een vreemdeling van het geloof in Christus en de levende godsdienst. Durham werd bekeerd onder de prediking van Ephraim Melvil. Na gediend te hebben in het leger als kapitein heeft hij zijn studie theologie vervolgd. Hij werd predikant in Glasgow. Hij werd hofpredikant van koning Karel Stuart II, een goddeloze koning. Vanaf 1651 werd hij weer predikant in Glasgow. Van 1653 tot 1656 preekte Durham in dezelfde kerk als Gray. Gray had veel meer hoorders dan Durham. Maar Durham was niet afgunstig. Hij zei onder meer tegen Gray: "Ik verheug me erin dat Christus gepredikt wordt, en dat Zijn Koninkrijk en Zijn zaak terrein winnen, al zou het volk minder achtig voor mij krijgen. Ik ben tevreden iets of niets te zijn, opdat Christus mag zijn alles en in allen." Begin 1658 werd Durham ziek. Deze ziekte heeft ongeveer een half jaar geduurd. Op zijn sterfbed raakte Durham in duisternis over zijn staat. Hij durfde alleen maar deze tekst aan te grijpen: 'Die tot Mij komt, zal ik geenszins uitwerpen.' (Joh. 6:37). Toen zijn einde naderde kwam hij deze zielenstrijd te boven en riep uit: 'Is de Heere niet goed, is hij niet oneindig goed? Zie, hoe Hij mij vriendelijk toelacht. Dit zeg en verklaar ik plechtig.' Hij stierf op vrijdag 25 juni 1658 op 36-jarige leeftijd. Op de dag van de begrafenis werd onder meer gezegd: "Hij was tot ogen voor de blinden, tot voeten voor de kreupelen, een brandend en schijnend licht in deze donkere wereld, een uitlegger van het Woord onder duizend."

Voorwoord bij de eerste druk

Daarin staat dat Hugo de Groot Jesaja 53 verdraait door het toe te passen op Jeremia. Christus heeft in lichaam en ziel geleden. Christus heeft niet voor alle mensen in de wereld voldaan, maar alleen voor de uitverkorenen, voor de gegevenen. De voorbede van Christus is gegrond op Zijn voldoening. De dood en bloedstorting van Christus tonen de bijzondere liefde van Christus voor Zijn uitverkoren volk.

Lessen uit het lijden van Christus

In het voorwoord komt ook aan de orde wat we kunnen leren uit het lijden van Christus. In het lijden van Christus zien we Gods haat tegen de zonde. Ook zien we de gestrengheid

van Gods rechtvaardigheid in het straffen van de zonde in Zijn Zoon. Ook Gods liefde tot de uitverkoren wereld en de liefde van Christus. De straf van de ongelovigen in het toekomstige leven. Aan het lijden van Christus valt te zien wat de ongelovigen te verwachten hebben. De gelovigen zijn verschuldigd om Christus lief te hebben. Het lijden van de gelovigen is niet te vergelijken met het lijden van Christus. De verplichting om ter wille van Christus te lijden, Die gewillig en met blijdschap zoveel voor hen geleden heeft. Rouwen over de zonde.

Preken

In de uitnemende preken van Durham zijn diepten voor olifanten om in te zwemmen en ondiepten voor lammeren om in te waden. Er is melk voor kleine kinderen en vaste spijs voor de meer gevorderden. Het ontbreekt niet aan waarschuwing, bemoediging en verkwikking. Durham heeft het Woord der waarheid recht gesneden.

Christus, het onderwerp van de prediking

Jesaja 53 heeft betrekking op Christus. Het gaat om de inhoud en het wezen van het Evangelie. Christus wordt beschreven in Zijn persoon en naturen, in Zijn ambten, in Zijn vernedering en in Zijn verhoging. Ook het verbond der verlossing wordt beschreven en uiteengezet. Jesaja 53 bevat de hoofdzaak of het merg van het Evangelie.

Wie heeft onze prediking geloofd?

De onverschilligheid, hardnekkigheid en boosheid van de mensen is groot. In de prediking gaat het over de Middelaar Die Zich stelt tussen God en zondaars. Het woord 'onze' geeft aan dat het niet alleen de prediking van Jesaja is, maar ook van de andere profeten en van de apostelen. Het ongeloof is van alle eeuwen. Jesaja klaagt over het gebrek aan zaligmakend geloof. De profeet klaagt hierover tot God. Het Evangelie zal tot veel mensen komen, maar slechts weinigen zullen het Evangelie aannemen. Het grote onderwerp van de prediking is Jezus Christus. De hoorders dienen deze prediking te geloven. Het ongeloof is de grote zonde van de meeste hoorders. Dat is de reden van de klacht, bedruktheid en droefheid van predikers.

We besluiten deze bespreking met een vraag: Hebt u de prediking mogen geloven?

N.a.v. James Durham, Christus gekruist of het merg van het Evangelie, 72 preken over Jesaja 53, gebonden, 976 blz., € 49,90. Uitgeverij Den Hertog, Houten. ISBN 978 90 331 3178 3.

Vroeg de Heere zoeken, Bijbelse vertellingen voor kinderen | J.C. Ryle

Gebonden, 111 blz., € 12,50. Uitgeverij Den Hertog, Houten. ISBN 978 90 331 3190 5.

In dit boekje staan acht vertellingen die J.C. Ryle (1816-1900) heeft gehouden voor kinderen. Ryle was predikant en later bisschop in de Anglicaanse kerk van Engeland. In de vertellingen wordt benadrukt dat een nieuw hart noodzakelijk is voor jong en oud. Iets uit dit boekje willen we doorgeven. Op blz. 20 lezen we dat wie de Heere Jezus liefhebben alles geloven wat in de Bijbel staat. "De Bijbel zegt dat we allemaal zondaars zijn, ellendige, verloren zondaars, vol boosheid en bedrog. We verdienen niets anders dan Gods toorn. Veel mensen kunnen dit helemaal niet geloven. Ze kunnen er maar niet toe komen om te denken dat ze zo slecht zijn. Ze vinden het helemaal niet fijn als je dat tegen hen zegt. Zo is het niet met degenen die de Heere Jezus liefhebben. Die geloven dat allemaal. Die willen best zeggen: 'Het is waar, waar, helemaal waar.'" Wie de Heere Jezus liefheeft vertrouwt niet op eigen goedheid, de Heere Jezus is hun enige hoop. Degenen die de Heere Jezus liefhebben proberen ook om Hem te behagen. Echte liefde brengt immers echte gehoorzaamheid met zich mee. We lezen op blz. 22 "Ze proberen altijd om Zijn wil te doen, Zijn wetten te houden, naar Zijn geboden te leven, en Zijn bevelen te gehoorzamen." Het boekje is geschikt voor kinderen vanaf 6 jaar.

Guido een gids voor vandaag | Drs. J.A. Schippers (red.)

Paperback, 150 blz., € 12,95. Uitgeverij De Banier in samenwerking met de Guido de Brèsstichting, Apeldoorn. ISBN 978 90 8718 8009.

De ondertitel luidt: 'Over de actualiteit van het denken en doen van Guido de Brès.' Guido de Brès was een van de meest geleerde en aanzienlijkste predikanten van de zuidelijke Nederlanden. Hij is de auteur van de Nederlandse geloofsbelijdenis. Guido heeft meer boeken en brieven geschreven. Het nu verschenen boekje probeert te laten zien wat wij in onze tijd van Guido de Brès kunnen leren voor kerk, onderwijs, samenleving en politiek. Verschillende auteurs belichten deze aspecten. Vooral vanwege zijn diepe godsvrucht is Guido de Brès een gids voor onze tijd. Iets uit dit boek willen we doorgeven. Hoofdstuk negen van Dr. Bart-Jan Sptuyt luidt 'Burgerlijke ongehoorzaamheid van Guido de Brès tot Gerrit Holdijk.' In dat artikel lezen we op blz. 145 "Wanneer de overheid van ons persoonlijk dingen vraagt die tegen de wet van God en tegen onze doopbelofte ingaan, zijn de grenzen van

VAN DE REDACTIE

Verschijning volgende nr.

Het volgende nummer zal verschijnen D.V. donderdag 23 februari 2023. Kopij graag binnen WOENSDAG 8 februari 2023. De drukker heeft mij verzocht de dag van inleveren van kopij voortaan een dag te vervroegen in verband met planning van zijn overige werkzaamheden.

Nieuwe opmaak

Er is veel waardering voor de frisse opzet van ons blad. Er waren klachten van met name ouderen en slechtzienden over de kleine letter. Met ingang van deze aflevering is dat verbeterd.

Ontmoetingsdag

Zaterdag 15 april 2023 D.V. in de Christelijke Gereformeerde Kerk te Werkendam. Sprekers: ds. M.A. Kempenheers, ds. A.J.T. Ruis, ds. W.L. van der Staaij en ds. K. Hoefnagel.

CBB

'Bewaar het Pand' is voor mensen met een leesbeperking beschikbaar bij de CBB (Chr. Bibliotheek voor Blinden en Slechtzienden). Tel. 0341- 565499, e-mail info@cbb.nl

AvH

COLOFON

Dit blad wordt om de veertien dagen uitgegeven door de stichting Bewaar het Pand. ISSN nummer: 0166 - 4646

REDACTIELEDEN

Ds. A. van Heteren, ds. K. Hoefnagel en ds. J.M.J. Kieviet

REDACTIE ADRES

Ds. A. van Heteren, Vlaak 10, 8321 RV Urk, T 0527-688978
E.a.vanheteren@kliksafe.nl

ABONNEMENTEN

P.J. Boers, Bergstoep 46C, 2959 AC Streefkerk. T 0184-669116
E.pand@solcon.nl NL37 INGB 0000 7043 50 t.n.v.

Stichting Bewaar het Pand te Streefkerk.

Abonnementsprijs € 32,- per jaar.

Abonnementsprijs Verenigde Staten en Canada \$ 38,- per jaar.

Advertentietarieven op aanvraag.

de gehoorzaamheid bereikt. Weigeren is dan de enige optie.” Even verderop: “Gedweeheid is evenmin een deugd wanneer de overheid niet zozeer christelijke belangen schaadt, maar de ‘elementaire bescherming van leven en vrijheid’ in geding brengt. Bij het ruimen van gezond vee, bij een vaccinatieplicht en disproportionele vrijheidsberovingen, bij dreigende onteigeningen en verdrijvingen van het eigen erf. In de lijn van Guido en Gerrit Holdijk: protest en demonstratie zijn dan niet alleen geoorloofd, maar ook geboden, hoewel altijd waardig, geweldloos en binnen de kaders van de wet, zonder eigenrichting of dreigementen met een burgeroorlog, en als-jeblijft nooit gedragen door complottheorieën.”

**De vroegchristelijke uitleg van Filippienzen 2:6-11
bezien vanuit de historische context en belicht
vanuit de eerste eeuwen | M.A. van Willigen**
Paperback, 99 blz., 15,95 euro. Uitgave Theologische Universiteit, Apeldoorn. ISBN 978 90 75847 56 7.

Filippienzen 2:6-11 is een bekend Schriftgedeelte waarin Christus centraal staat en wordt wel ‘Christushymne’ genoemd. Verschillende vroegchristelijke exegeses (de eerste vier eeuwen) van Filippienzen 2:6-11 komen aan de orde. Veel bijbeluitleggers beschouwen de nederigheid van Christus (de kenoosis) als een groot wonder en als richtinggevend voor

hun eigen leven. Willen wij ook die nederigheid betrachten? De studie wordt afgesloten met twee integraal vertaalde preken van Chrysostomus (349-404) over dit bijbelgedeelte. Op grond van het Grieks (blz. 59) toont Chrysostomus in de eerste preek aan dat Christus en werkelijk God en werkelijk mens is. In de tweede preek weerlegt hij ook meerdere dwalingen: Marcion (beweert dat Christus niet echt mens geworden is), Paulus van Samosata (monarchianisme: ontkent de goddelijke gelijkwaardigheid van de drie Personen) en de dwaling dat Christus geen menselijke ziel heeft aangenomen. Chrysostomus benadrukt de gelijkwaardigheid van de Vader en de Zoon. Hij gaat diep in op het thema nederigheid. Hij geeft een diep doordachte uitleg over de bereidwilligheid van Christus om Zich te vernederen. Hij spoort zijn luisteraars aan alle vormen van roem te ontvluchten. In het slot van de tweede preek laat Chrysostomus zien dat dieren in veel opzichten de mens overtreffen. Hij zegt bijvoorbeeld dat vogels in het zingen de mens in de schaduw stellen. Anderzijds heeft de mens rede van God ontvangen, waardoor hij weer boven de dieren staat.

CGO Hbo
(06) 15 30 67 51
www.cgo.nu/hbo-opleiding/losse-modules-pastoraat

PERSBERICHT

Sinds september 2022 heet CGO ‘Centrum voor Godsdienstonderwijs.’ Het is onze missie om een instituut te zijn van diverse soorten Theologisch onderwijs. Vandaar een nieuw concept, nl. de invoering van

‘losse modules Pastoraat.’

- Voor wie** : ambtsdragers, (Pabo)studenten, jeugd- en jongerenwerkers, gemeenteleden etc.
- Omschrijving** : losse modules omvatten Theologisch pastorale modules van 3 of 4 avonden (8 colleges) à 10 ECTS. U volgt deze modules tegelijk met de studenten PW.
- Locatie** : Gouda, gebouw Driestar educatief, Burg. Jamessingel 2
- Avond** : woensdagavonden
- Kosten** : € 200,-/module

Meer informatie/inschrijven:

Vraag de digitale folder aan via secretariaathbo@cgo.nu.
Ook kunt u per mail de studiegids of één/meerdere module samenvatting ontvangen.
Voor de weblink: <https://www.cgo.nu/hbo-opleiding/losse-modules-pastoraat/>
Inschrijven via www.cgo.nu/hbo-opleiding/inschrijven.

Uitnodiging

Alle kinderloze echtparen nodigen wij van harte uit voor onze bijeenkomst
D.V. zaterdag 11 maart 2023 in de Rehobóthkerk, Ds. G.H. Kerstenstraat 2 te Tholen. Inloop 14.00 uur, opening 14.30 uur

Ds. J. Lohuis houdt voor ons een inleiding. Ook is er ruimte voor vragen en ontmoeting. Hartelijk welkom!

De rijkdom van de Heilige Doop
...ook als je geen kinderen hebt

Revoke wil echtparen met een onvervulde kinderwens ondersteunen door Contact, Voorlichting en Bezinning.

Wilt u meer informatie:
kijk op www.revoke.nl, mail naar algemeen@revoke.nl of bel 0318 - 45 65 87.

VAN STAVEREN
begrafenisverzorging

Met aandacht, zorg en respect

Dag en nacht bereikbaar (0172) 23 33 38

Wij verzorgen alleen begrafenissen

Vraag vrijblijvend het boekje “Mijn Laatste Wens”.

www.vanstaverenbegravenissen.nl
info@vanstaverenbegravenissen.nl